

IPC J-STD-001E HU

If a conflict occurs between the English and translated versions of this document, the English version will take precedence.

Amennyiben eltérés tapasztalható az angol és a fordított verzió között, az angol változat a mérvadó.

Villamos és elektronikai szerelvények forrasztási követelményei

A szabványt fejlesztette az IPC J-STD-001 fejlesztő csapata beleértve a J-STD-001 feladat csoportját (5-22a), J-STD-001 ázsiai feladat csoportját (5-22aCN) és J-STD-001 Északi feladat csoportját (5-22aND) az IPC Szerelési és Kötési Folyamatok Bizottságból (5-20 és 5-20CN)

Translated by:

Béla Bódi
Elas Kft.

Reviewed by:

Gergely Ferincz
Elas Kft.

Hatályon kívül helyezi

J-STD-001D - Február 2005
J-STD-001C - Március 2000
J-STD-001B - Október 1996
J-STD-001A - Április 1992

Ezen szabvány felhasználóit ösztönözzük, hogy vegyenek részt a későbbi revíziók fejlesztésében

Kapcsolattartó

IPC
3000 Lakeside Drive, Suite 309S
Bannockburn, Illinois
60015-1249
Tel 847 615.7100
Fax 847 615.7105

Tartalomjegyzék

1 ELŐSZÓ	1	2 ALKALMAZANDÓ DOKUMENTUMOK	6
1.1 Hatáskör	1	2.1 EIA	6
1.2 Cél	1	2.2 IPC	6
1.3 Osztályozás	1	2.3 Kapcsolódó ipari szabványok	6
1.4 Mértékegységek és alkalmazásaik	1	2.4 ASTM	7
1.4.1 A méretek ellenőrzése	1	2.5 Electrostatic Discharge Association	7
1.5 Követelmények meghatározása	2		
1.5.1 Hardver hibák és folyamat indikátorok	2	3 ANYAGOKKAL, ALKATRÉSZEKKEL ÉS ESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK	7
1.5.2 Anyag és folyamat nem megfelelésség	2	3.1 Anyagok	7
1.6 Általános követelmények	3	3.2 Forraszanyag	7
1.7 Elsőbbség	3	3.2.1 Forraszanyag - ólommentes	7
1.7.1 Ellentmondás	3	3.2.2 Forraszanyag szennyezőanyag tartalmának ellenőrzése	7
1.7.2 Paragrafusra történő hivatkozás	3	3.3 Folyasztószer	8
1.7.3 Mellékletek	3	3.3.1 Folyasztószer alkalmazás	8
1.8 Meghatározások és definíciók	3	3.4 Forraszpaszta	8
1.8.1 Hiba	3	3.5 Előformázott forrasz	8
1.8.2 Rendelkezés	3	3.6 Ragasztóanyagok	8
1.8.3 Szigetelési távolság	3	3.7 Kémiai csupaszítók	8
1.8.4 Nagy feszültség	3	3.8 Alkatrészek	8
1.8.5 Gyártó (összeszerelő)	4	3.8.1 Alkatrész és tömítésszerűlés	9
1.8.6 Nyilvánvaló (objektív) bizonyíték	4	3.8.2 Tokozó anyag meniszkusz	9
1.8.7 Folyamatszabályozás	4	3.9 Forrasztási eszközök és berendezések	9
1.8.8 Folyamat indikátor	4		
1.8.9 Szakértelem	4	4 ÁLTALÁNOS FORRASZTÁSI ÉS SZERELÉSI KÖVETELMÉNYEK	9
1.8.10 Alkatrész oldal	4	4.1 Elektrosztatikus kisülés (ESD)	9
1.8.11 Forrasztási oldal	4	4.2 Telephely	9
1.8.12 Beszállító	4	4.2.1 Környezeti feltételek	9
1.8.13 Felhasználó	4	4.2.2 Hőmérséklet és páratartalom	9
1.8.14 Vezetékcsevélés	4	4.2.3 Megvilágítás	9
1.8.15 Vezetéktáplálás	4	4.2.4 Helyszíni összeszerelési tevékenységek	9
1.9 Előírások következményei	4	4.3 Forraszthatóság	10
1.10 Személyes hozzáértés	4	4.4 Forraszthatóság fenntartása	10
1.11 Elfogadási követelmények	5	4.5 Alkatrész kivezetés fémzés eltávolítása	10
1.12 Általános szerelési követelmények	5	4.5.1 Arany eltávolítás	10
1.13 Vegyes követelmények	5	4.5.2 Egyéb fémzett felületbevonatok eltávolítása	10
1.13.1 Egészség és biztonság	5	4.6 Hővédelem	10
1.13.2 Speciális technológia műveletek	5		

4.7	Nem forrasztható alkotóelemek újramunkálása ..	10	5.4.1	Általános követelmények	16
4.8	Forrasztás előtti tisztasági követelmények	10	5.4.2	Kettéágazó és tornyos terminálok	18
4.9	Általános alkatrész beültetési követelmények	10	5.4.3	Hornyolt terminálok	20
4.9.1	Mechanikai feszültség csökkentés	11	5.4.4	Kampós terminálok	20
4.10	Furat fojtás	11	5.4.5	Lyukasztott vagy perforált terminálok	20
4.11	Fém tokozású alkatrész szigetelése	11	5.4.6	Forraszpersely és üreges hengeres terminálok ...	21
4.12	Ragasztóanyag lefedettségi határok	11	5.5	Terminálforrasztások	21
4.13	Alkatrész alkatrészeire történő ültetése (alkatrészek ragasztása)	11	5.5.1	Forrasz persely és üreges hengeres terminálok ..	21
4.14	Csatlakozók és csatlakozó felületek	11	6 FURATSZERELT BEÜLTETÉS ÉS KIVEZETÉSEK		21
4.15	Alkatrészek kezelése	11	6.1	Furatszerelt kivezetések - Általános	21
4.15.1	Előfűtés	11	6.1.1	Láb hajlítás	22
4.15.2	Szabályozott hűtés	11	6.1.2	Láb deformációs határok	22
4.15.3	Kiszárítás/páramentesítés	12	6.1.3	Kivezetések követelményei	22
4.15.4	Szerelvények és anyagok befogása	12	6.1.4	Láb vágás	23
4.16	Gépi (nem reflow) forrasztás	12	6.1.5	Felületközi kapcsolatok	23
4.16.1	Berendezés szabályozhatósága	12	6.1.6	Bevonóanyag (alkatrész tokozóanyag) meniszkusz a forraszkötésben	23
4.16.2	Forraszfürdő	12	6.2	Fémezett falu furatok	23
4.17	Reflow forrasztás	12	6.2.1	Forraszanyag alkalmazása	23
4.17.1	Intruzív forrasztás (paszta a furatban)	12	6.2.2	Furatszerelt alkatrészlábak forrasztása	23
4.18	Forraszkötés	12	6.3	Nem fémezett falu furatok	24
4.18.1	Kilátszó forraszfelületek	13	6.3.1	Nem fémezett falu furatokba forrasztott lábak követelményei	24
4.18.2	Hibás forraszkötések	13	7 FELÜLETSZERELT ALKATRÉSZEK		25
4.18.3	Részlegesen látható vagy takart forraszkötések	13	7.1	Felület szerelt alkatrészek láb hajlítása	25
4.19	Hőre zsugorodó forrasztási segédeszközök	13	7.1.1	Láb deformációs határok	25
5 VEZETÉK ÉS TERMINÁL KAPCSOLATOK		14	7.1.2	Lapos tokozás párhuzamossága	26
5.1	Vezeték és kábel előkészítés	14	7.1.3	Felület szerelt alkatrész láb hajlítási íve	26
5.1.1	Szigetelés sérülés	14	7.1.4	Lapított lábak	26
5.1.2	Vezetékszál sérülés	14	7.1.5	Dual-in-Line tokozás (DIP)	26
5.1.3	Sodrott vezeték előónozása	14	7.1.6	Felületszerelésre nem előkészített alkatrészek ...	26
5.2	Forrasz terminálok	15	7.2	Lábakkal rendelkező tokozások távolsága	26
5.3	Kettéágazó, tornyos és hornyolt terminál beszerelés	15	7.2.1	Axiál lábakkal rendelkező alkatrészek	26
5.3.1	Szár sérülés	15	7.3	Láb véggel (I kapcsolat) érintkező alkatrészek ..	26
5.3.2	Perem sérülés	15	7.4	Felületszerelt alkatrészlábak leszorítása	26
5.3.3	Kiszélesedő perem szögei	15	7.5	Forrasztási követelmények	26
5.3.4	Terminál beültetés - Mechanikus	15	7.5.1	Félreültetett alkatrészek	26
5.3.5	Terminál beültetés - villamos	16	7.5.2	Nem specifikált és speciális követelmények	26
5.3.6	Terminál forrasztás	16	7.5.3	Csak alsó kivezetések	28
5.4	Terminálokhoz való rögzítés	16			

7.5.4	Téglaalap vagy négyzetes végű chip alkatrészek - 1, 3 vagy 5 oldalú kivezetés	29	9.1.7	Flexibilis áramkörök sérülése	46
7.5.5	Hengeres alkatrész végződés	30	9.1.8	Égésnyomok	46
7.5.6	Tömbösített kivezetések	31	9.1.9	Forrasztóanyag aranyozott kontaktfelületen	46
7.5.7	Lapos sirályszárny lábak	32	9.1.10	Pöttyösödés	47
7.5.8	Kör vagy lapított sirályszárny lábak	33	9.2	Jelölés	47
7.5.9	„J” Lábak	34	9.3	Behajlás és csavarodás (vetemedés)	47
7.5.10	Láb véggel érintkező/ I kapcsolatok (Nem megengedett az alkalmazása a 3. Osztályba tartozó termékeknél)	35	10 BEVONATOLÁS, TOKOZÁS ÉS RÖGZÍTÉS (RAGASZTÁS)	47	
7.5.11	Lapos húzott lábak	36	10.1	Alakkövető bevonat	47
7.5.12	Magas profilú alkatrészek csak alsó kivezetésekkel	37	10.1.1	Alkalmazástechnika	47
7.5.13	Befelé hajlított L alakú lábak	38	10.1.2	Kialakítási követelmények	48
7.5.14	Területrácsos kivezetésű alkatrészek	39	10.1.3	Alakkövető bevonat vizsgálata	48
7.5.15	Alsó kivezetésű alkatrészek (BTC)	41	10.1.4	Alakkövető bevonat újramunkálása	48
7.5.16	Alkatrészek alsó hővezető kivezetéssel (D-Pak)	42	10.2	Tokozy anyag	48
7.5.17	Lapított oszlopos kapcsolatok	43	10.2.1	Alkalmazástechnika	48
7.6	Speciális SMT kivezetések	43	10.2.2	Kialakítási követelmények	49
8 TISZTÍTÁSI FOLYAMAT KÖVETELMÉNYEI	44		10.2.3	Tokozy anyag újramunkálása	49
8.1	Tisztaság alóli mentesség	44	10.2.4	Tokozy anyag vizsgálat	49
8.2	Ultrahangos tisztítás	44	10.3	Rögztítés (ragasztás)	49
8.3	Forrasztás utáni tisztaság	44	10.3.1	Ragasztás	50
8.3.1	Szemcsés anyag	44	10.3.2	Ragasztás (vizsgálat)	50
8.3.2	Folyasztószer maradványanyagok és más ionos vagy szerves szennyeződések	44	11 TERMÉKBIZTOSÍTÁS	50	
8.3.3	Forrasztás utáni tisztasági azonosító	44	11.1	Hardver hibák miatt rendelkezés alá tartozás	50
8.3.4	Tisztítási opció	44	11.2	A vizsgálat módszertana	50
8.3.5	Tisztasági tesztek	45	11.2.1	Folyamat ellenőrzési vizsgálat	50
8.3.6	Vizsgálat	45	11.2.2	Vizuális vizsgálat	50
9 ÁRAMKÖRI HORDOZÓKKAL SZEMBENI KÖVETELMÉNYEK	46		11.2.3	Mintavételes vizsgálat	51
9.1	Nyomatott huzalozású lemezek sérülése	46	11.3	Folyamatszabályozási követelmények	51
9.1.1	Hólyagosodás/Delamináció	46	11.3.1	Minősítési lehetőségek meghatározása	51
9.1.2	Kilátszó szövetmintázat/sérült elemi szálak	46	11.4	Statisztikai folyamatszabályozás	51
9.1.3	Glória	46	12 ÚJRAMUNKÁLÁS ÉS JAVÍTÁS	52	
9.1.4	Forrasztófelület elvállás	46	12.1	Újramunkálás	52
9.1.5	Forrasztófelület/vezető keresztmetszet csökkenés	46	12.2	Javítás	52
9.1.6	Flexibilis áramkörök delaminációja	46	12.3	Újramunkálás/javítás utáni tisztítás	52
			A függelék Irányelvei a forrasztási szerszámoknak és eszközöknek ..	53	
			B függelék Minimális szigetelési távolság - Villamos vezetők közötti távolság	55	

Ábrák

Ábra 1-1	Vezetéksévülés	4
Ábra 4-1	Furat Fojtás	11
Ábra 4-2	Elfogadható nedvesítési szögek	13
Ábra 5-1	Perem sérülés	15
Ábra 5-2	Perem szögek	15
Ábra 5-3	Terminál beültetés - mechanikus	15
Ábra 5-4	Terminál beültetés - villamos	16
Ábra 5-5	Szigetelési távolság mérése	16
Ábra 5-6	Szervizhurok huzalkivezetésre	17
Ábra 5-7	Példák a mechanikai feszültség csökkentésre	17
Ábra 5-8	Sorba kötések	17
Ábra 5-9	Vezeték és láb körülsavarás	18
Ábra 5-10	Oldal irányú csatlakozások és körülsavarás kettéágazó terminálnál	19
Ábra 5-11	Felső és alsó irányú terminál csatlakozás	19
Ábra 5-12	Kampós terminál csatlakozások	20
Ábra 5-13	Lyukasztott vagy perforált terminál vezeték körülsavarás	20
Ábra 5-14	Forrasztási magasság	21
Ábra 6-1	Láb hajlítások	22
Ábra 6-2	Láb vágás	23
Ábra 6-3	Példa a vertikális kitöltésre	24
Ábra 7-1	Felület szerelt alkatrészek láb hajlítása	25
Ábra 7-2	Felület szerelt alkatrészek láb hajlítása	25
Ábra 7-3	Csak Alsó Kivezetések	28
Ábra 7-4	Téglalap vagy négyzetes végű chip alkatrészek	29
Ábra 7-5	Hengeres alkatrész kivezetések	30
Ábra 7-6	Tömbösített kivezetések	31
Ábra 7-7	Lapos sirálysárny lábak	32
Ábra 7-8	Kör vagy lapított sirálysárny lábak	33
Ábra 7-9	„J” lábak	34
Ábra 7-10	Láb véggel érintkező/ I kapcsolatok	35
Ábra 7-11	Laposra húzott lábak	36

Ábra 7-12	Magas profilú alkatrészek csak alsó kivezetésekkel	37
Ábra 7-13	Befelé hajlított L alakú lábak	38
Ábra 7-14	BGA forraszgömb térköz	39
Ábra 7-15	Alsó kivezetésű alkatrész	41
Ábra 7-16	Alkatrész alsó hővezető kivezetéssel	42
Ábra 7-17	Lapított oszlopos kapcsolatok	43

Táblázatok

Táblázat 1-1	Tervezési és gyártási specifikációk	3
Táblázat 3-1	Forraszanyag maximális szennyezőanyag határértékek	8
Táblázat 5-1	Megengedhető vezetékszál sérülések	14
Táblázat 5-2	Terminál forrasztási követelmények	16
Táblázat 5-3	Tornyos és egyenes csapok vezeték elhelyezés	18
Táblázat 5-4	AWG 30 és kisebb átmérőjű vezeték körülsavarási követelmények	18
Táblázat 5-5	Kettéágazó terminál vezeték elhelyezés - oldalirányú csatlakozás	19
Táblázat 5-6	Ragasztási követelmények oldal irányú egyenesen átfutó csatlakozásoknál - kettéágazó terminálok	19
Táblázat 5-7	Kettéágazó terminál vezeték elhelyezés - alsó irányú csatlakozás	19
Táblázat 5-8	Kampós terminál vezeték elhelyezés	20
Táblázat 5-9	Lyukasztott/perforált vezeték elhelyezés	20
Táblázat 5-10	Vezeték - terminál forrasztási követelmények	21
Táblázat 6-1	Láb hajlítási sugarak	22
Táblázat 6-2	Láb túlnyúlás galvanizált furatokban	22
Táblázat 6-3	Láb túlnyúlás nem galvanizált furatokban	23
Táblázat 6-4	Alkatrésszel szerelt fémezett falu furatok, minimális elfogadási állapotok	24
Táblázat 6-5	Nem fémezett falu furatokba ültetett alkatrészlábak, minimális elfogadási állapotai	24
Táblázat 7-1	SMT hajlításkor a minimális láb hossz	25

Táblázat 7-2	Felületszerelt alkatrészek	27	Táblázat 7-13	Méretbeli kritériumok - befelé hajlított L alakú lábak ⁵	38
Táblázat 7-3	Méretbeli kritériumok - csak alsó kivezetések	28	Táblázat 7-14	Méretbeli kritériumok - BGA alkatrész összeroskadó gömbökkel	39
Táblázat 7-4	Méretbeli kritériumok - téglalap vagy négyzetes végű chip alkatrészek - 1, 3 vagy 5 oldalú kivezetés	29	Táblázat 7-15	BGA alkatrész nem összeroskadó gömbökkel	40
Táblázat 7-5	Méretbeli kritériumok - hengeres alkatrész kivezetések	30	Táblázat 7-16	Oszlopos tömb alkatrész (CGA)	40
Táblázat 7-6	Méretbeli kritériumok - tömbösített kivezetések	31	Táblázat 7-17	Méretbeli kritériumok - BTC	41
Táblázat 7-7	Méretbeli kritériumok - lapos sirályszárnny lábak	32	Táblázat 7-18	Méretbeli kritériumok - alkatrészek alsó hővezető kivezetéssel	42
Táblázat 7-8	Méretbeli kritériumok - Kör vagy lapított sirályszárnny lábak	33	Táblázat 7-19	Méretbeli kritériumok - lapított oszlopos kapcsolatok	43
Táblázat 7-9	Méretbeli kritériumok - „J” lábak	34	Táblázat 8-1	A tisztítandó felület azonosítása	44
Táblázat 7-10	Méretbeli kritériumok - láb véggel érintkező/ I kapcsolatok	35	Táblázat 8-2	Tisztasági teszt azonosítók	45
Táblázat 7-11	Méretbeli kritériumok - laposra húzott lábak	36	Táblázat 10-1	Bevonat vastagság	48
Táblázat 7-12	Méretbeli kritériumok - magas profilú alkatrészek csak alsó kivezetésekkel	37	Táblázat 11-1	Forraszkötések vizsgálatakor alkalmazandó nagyítás	51
			Táblázat 11-2	A nagyítás alkalmazási területei - egyéb	51

Villamos és elektronikai szerelvények forrasztási követelményei

1 ELŐSZÓ

1.1 Hatáskör Ezen szabvány tartalmazza a forrasztott villamos és elektronikai szerelvények gyártásához szükséges gyakorlati ismereteket és követelményeket. Történetileg az elektronikus szerelvényekre vonatkozó szabványok egyre kiterjedtebbek, hogy lefedjék a kapcsolódó ismereteket, módszereket. Ezen szabvány teljesebb körű megértése miatt, javasolt (előírt), hogy együtt használják a IPC-HDBK-001 és IPC-A-610 dokumentumokkal.

1.2 Cél Ezen szabvány ismerteti a villamos és elektronikai szerelvények előállításánál használatos anyagokkal, módszerekkel és elfogadási kritériumokkal kapcsolatos ismereteket. Ezen dokumentum célja, hogy a folyamatszabályozási metodikával együtt alkalmazva segítse a gyártási folyamat állandó, tudatos minőség szintjének elérését. Viszont nincs szándékában, hogy az elektronikai gyártás során alkalmazott alkatrész beültetési vagy folyasztószer és forrasztóanyag felviteli eljárásból bármilyen folyamatlépést kihagyasson.

1.3 Osztályozás A szabványban alkalmazásra kerül az az elv, hogy a villamos és elektronikus szerelvények a végfelhasználói elvárások alapján osztályozásra kerülnek. A különböző előállítás, komplexitás, funkcionális és ellenőrzési (vizsgálati módszer/teszt) követelmények alapján három termékosztályba soroljuk a végtermékeket. Felismerendő, hogy egyes esetekben a termékosztályok között átfedések lehetnek.

A felhasználó (lásd 1.8.13) felelőssége, hogy meghatározza az alkalmazandó termékosztályokat. A termékosztály meghatározásnak a vevői beszerzési dokumentáción kell alapulnia.

1. Osztály – általános elektronikai termékek

Magában foglalja azokat a termékeket, melyek alkalmazási területén az elsődleges követelmény a termék működőképessége.

2. Osztály – célorientált elektronikai termékek

Magába foglalja azon termékeket, ahol folyamatos működés és hosszabb élettartam szükséges. A szünetmentes működés elvárt, de nem kritikus. Jellemzően a végfelhasználási környezet nem okoz hibát.

3. Osztály – nagy igénybevételnek kitett elektronikai termékek

Magába foglalja azon termékeket, melyek folyamatosan fokozott igénybevételnek vannak kitéve vagy igény szerinti működése kritikus. Az eszköz üzemszünete elfogadhatatlan., a végfelhasználói környezet akár szokatlanul kedvezőtlen lehet. Az eszköznek működnie kell, amikor szükséges, mint például életvédelmi vagy egyéb kritikus eszközök.

1.4 Mértékegységek és alkalmazásaik Ebben a szabványban, minden hossz méret és tolerancia, a többi egyéb mérhető paraméterrel együtt (hőmérséklet, tömeg stb.) az SI (System International) mértékegységrendszernek megfelelően szerepel. (Zárójelben az ezzel egyértékű angolszász mértékegységrendszerben vannak feltüntetve az értékek). Geometriai méretek és toleranciák esetén jellemzően milliméterben vannak megadva a méretek, mikrométerben, abban az esetben szerepelnek méretek, ha a milliméter használata körülményes lenne. A hőmérséklet értékek Celsiusban, a tömeg grammal kerül megadásra.

1.4.1 A méretek ellenőrzése Az adott beültetett alkatrész és a forraszkötési jellemző pontos mérése, vagy ezek pontos százalékos értékének meghatározása nem szükséges, csak kritikus döntési helyzetben. Ha a vizsgálat célja ezen értékekkel történő megfelelés ellenőrzése, akkor minden ilyen mérhető paraméter abszolút értéke az ASTM E29 dokumentumban található.